

KORTE HISTORIE VAN DE HIENSE KERK, WAALBANDIJK 95 TE DODEWAARD

De enige gebouwen die nog overeind staan vanuit de middeleeuwen zijn de kerken van Hien en Dodewaard. Eerst rond 1100 zou er alleen maar de parochie Dodewaard bestaan hebben. Later scheiden zich daar andere parochies van af, Hien scheidde zich af in 1300. Hierna bestond onze gemeente uit twee parochies. En Hemmen scheidde zich van Dodewaard in 1475. Bij gebrek aan predikanten in het begin van de Hervorming heeft men kerkelijk Hien en Dodewaard bij elkaar gevoegd en zo is het tot op de dag van vandaag. In 1603 werd Hermannus Broeckhuysen de eerste hervormde predikant in onze gemeente. In 1624 kwam hij te overlijden en werd opgevolgd door zijn broer Godefridus van Broeckhuysen van IJzendoorn. Het kerkgebouw is een rijksmonument.

DE TOREN

De toren en de onderste steenlagen tot een hoogte van 115 cm dateren uit " 1300. De toren en de kerk zijn gebouwd tussen 1300 en 1312. De oude toren is in zijn geheel afgebrand op 20 april 1641. Pas 146 jaar later in 1787 werd de toren weer hersteld en voorzien van een nieuwe spits. De toren is uit drie geledingen opgebouwd. Voorheen was dit monument met klimop begroeid, maar daar dit voor de muren niet zo goed was, heeft men in " 1982 de toren weer van zijn begroeiing ontdaan. Vervolgens zijn de muren schoongemaakt en is de toren opnieuw gevoegd.

DE LUIDKLOK

Boven in de toren hangt de luidklok die nog steeds zijn geklank laat horen. Op de luidklok van deze toren staat te lezen: 1943 De klok verbrand door Duitse hand. 1950 laat ik weer horen, het lied van de toren. Ook worden op de klok de burgemeester en de wethouders vernoemd. Burgemeester mr. G. J. ter Braak en de Wethouders, K. van Reeden en G. van Gestel. De luidklok is vervaardigd door Van Bergen te Heiligerlee.

BOUWGESCHIEDENIS SCHIP

Omstreeks 1840 is de toestand van de kerken van Hien en Dodewaard, zo slecht dat men het plan opvat de kerken af te breken, en in plaats daarvan een nieuwe kerk te bouwen in het centrum van het dorp. Voor de uitvoering van dit plan, wordt door 'Hogerhand' geen toestemming verleend. Twee jaar later besluit men de kerk van Hien geheel te herbouwen. Zodoende werd het schip van de Hiense kerk afgebroken en door het tegenwoordige gebouw met zijn driezijdig afgesloten koor vervangen. Door een ingemetselde steen in de muur van de kerk tussen de derde en vierde steunbeer aan de dijkzijde wordt dit bevestigd. Hierop staat vermeld: Herbouwd A° 1842. Voor de afbraak maakte Eyck van Zuylichem van de oude kerk een tekening (archieef Rijksdienst voor monumentenzorg), waaruit blijkt, dat de muren uit onregelmatig materiaal waren opgebouwd en dat het schip aan iedere zijde door vier kleine rondboog-venstertjes was verlicht. Voormalige Hervormde kerk in 1842 naar Eyck van Zuylichem Bij de herbouw van de kerk heeft men blijkbaar gebruik gemaakt van de restanten van het oude gebouw. Het onderste gedeelte van het schip en het koor is herbouwd op de oude fundamenten. Er is een duidelijk verschil te zien tussen de verschillende baksteensoorten die gebruikt zijn. Bij het onderste gedeelte tot een hoogte van 115 cm is duidelijk te zien dat er een ander formaat steen (26 x 6) is gebruikt dan het hogere gelegen metselwerk. Het schip heeft aan iedere zijde vijf steunberen. Ook de drie blinde koormuren worden door beren gesteund. De kerk is geen monumentaal pand. Tegen de Noordzijde van het schip is een door plat dak gedekte consistoriekamer gebouwd. Hiervan weten we dat in juni 1928 tekeningen gemaakt zijn om het portaaltje uit te breiden met een toiletruimte. Hierdoor is het portaaltje groter geworden. De consistoriekamer heeft altijd deze afmeting gehad en is dus ongewijzigd gebleven.

ORGEL

"Van Druten orgel". Zoals in vele andere gemeenten kende men ook in onze gemeente een voorzanger. De voorzanger was in deze gemeente ook koster. Op verzoek van Ds. J. Koek (de toenmalige predikant) besluit men op 6 juni 1895 tot het plaatsen van een orgel in beide kerken van de gemeente Hien en Dodewaard. Hiervoor is toen opdracht verleend aan orgelbouwer G. van Druten uit Hemmen. Vandaar de naam "Van Druten orgel". Wanneer wij de toren binnengaan, zien wij links de trap die ons bij het orgel brengt. Het orgel is gebouwd in 1895 door bovengenoemde orgelbouwer volgens het mechanische sleeplade systeem. In 1998 wordt door Orgelbouwers Pels en van Leeuwen uit 's-Hertogenbosch op verzoek van de kerkvoogdij een grote onderhoudsbeurt gepleegd. Het orgel heeft één klavier en een volledig voetenpedaal. Het heeft de volgende Dispositie: Prestant 8' bas/disc., Octaaf 4', Octaaf 2', Bourdon 16', Holfluit 8', Viola di Gamba, Fluit 4', Quint 2 2/3, Doublette 2', Trompet 8' bas/disc. Het werd in deze kerk op 12 december 1895 in gebruik genomen.

VERLICHTING IN DE KERK.

Voor de verlichting in de kerk hangen boven het gangpad drie 17e-eeuwse koperen kronen, elk met acht armen. Oorspronkelijk hebben er vier stuks gehangen. Bij een inbraak is er één kroonlamp ontvreemd. Hiervoor is een andere kroonlamp aangekocht met twee rijen armen. De afkomst is ons niet bekend. Deze koperen kronen zijn voor verlichting door elektriciteit omgebouwd. Aan de kansel is een koperen 17e-eeuwse kaarsenarm bevestigd.

BANKEN

In 1982 zijn alle banken opnieuw geschilderd. Ter hoogte van het predikantenbord zijn een aantal banken korter dan de overige banken. Op deze plaats hebben vroeger twee kachels gestaan om het kerkgebouw te verwarmen in de wintermaanden. Nu wordt deze ruimte door middel van straalkachels verwarmd.

MUREN

In 1996 zijn aan de buitenzijde van de kerk reparatie- werkzaamheden verricht, zoals het opnieuw voegen van de muur en de steunberen en het opnieuw afdekken van de steunberen met leisteen. Ook de stalen ramen zijn toen helemaal schoongemaakt, gerepareerd, opnieuw geschilderd en er is nieuwe beglazing aangebracht. Nadat deze werkzaamheden waren verricht, zijn de muren en het plafond aan de binnenzijde gerepareerd en geschilderd in de huidige kleuren tevens zijn er ook nieuwe bordeauxrode gordijnen komen te hangen.

BEGRAAFPLAATS

Rondom de kerk zijn er 350 begraafplaatsen aanwezig. Er zijn nog maar een beperkt aantal gereserveerde plaatsen waar iemand begraven kan worden. Voor het overige is de begraafplaats vol. Aan de zuidzijde van het schip zijn ook nog twee stenen ingemetseld waarop vermeld staat: Begraafplaats "HET RUIT" en op de volgende, Begraafplaats "VREIJENBURG". Het is een algemene begraafplaats, die wordt onderhouden door de Gemeente Neder-Betuwe.

EIGENDOM

Sinds 27 maart 2019 is de kerk particulier bezit.